

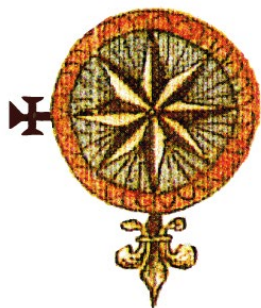
Stichting Beheer Historisch Erfgoed
't Heer en Feer
Schiermonnikoog

Titel:

130^e film in het filmarchief: In memoriam Jan Wyb Groendijk

Foto:

Kenmerken:

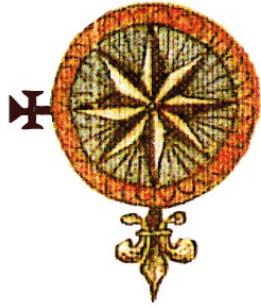
Periode:	1971-2006
Beschikbaar in archief:	't Heer en Feer K4465
Genre:	Documentaire
Decennia:	1971-2006
Lengte:	25'18
Medium:	Film
Locatie(s):	Hotel v/d Werff, beurtschip, Heerenveen, Nieuwestreek, Noordzee
Onderwerpen:	Walvisvaart, beurtvaart, Kallemooi, KNRM
Personen o.a.:	Jan Wyb Groendijk, Koos Postema, Ap Pieperiet, Jouke de Jong, Meindert Dobbinga, Herman Emmink, Sonja Barend, Albert Mol, Martine Bijl, Kees Brusse, Clive Hellinga, Henriette Pieperiet, Jan Fischer, Hilbrand Abma, Berend Groendijk, Willem v/d Boor, Coen Sneijders, Henk Huizinga, Hendrik en Liesbeth Perdok

Beschrijving:

130^e film in het filmarchief: In memoriam Jan Wyb Groendijk

Het is inmiddels alweer drie jaar geleden dat Jan Wybrand Groendijk is overleden. De markante eilander begon zijn loopbaan als 15-jarige als walvisvaarder op de Willem Barentsz. In deze film, een compilatie van beelden van Dick Kool en Pim Korver, vertelt hij daar uitgebreid over in Hotel van der Werff in een bijeenkomst van oud-walvisvaarders en tijdens het programma "Laat ze maar praten" uit 1988 van Koos Postema.

Vervolgens zien we Jan actief als beurtschipper op het schip dat hij overnam van zijn vader. Goederen als levensmiddelen, veevoer en bouw materiaal worden tegenwoordig met vrachtauto's op de veerboot naar het eiland vervoerd. In vroegere jaren werd dit allemaal per beurtschip naar het eiland gebracht. Door de familie Groendijk werd de beurtvaart naar de Dokkumer middenstand (later ook naar Leeuwarden) onderhouden. Er werd op tijd gevaren en dat betekende dat de vaart soms 's morgens vroeg al begon en dat de terugvaart erg laat was. Daarna moesten bederfelijke goederen zoals melk en vlees nog naar de klanten gebracht worden. De volgende dag werd de rest bezorgd. Jan Groendijk

Stichting Beheer Historisch Erfgoed
't Heer en Feer
Schiermonnikoog

vervoerde letterlijk alles en niet alleen grote partijen maar ook bijv. een horloge dat naar de juwelier moest. Zo moest hij eens in de zoveel tijd voor een oude eilander aan de wal een nieuwe pet kopen en meenemen naar het eiland. Hij was dus ook "boodschappensjongen". Het kwam wel eens voor dat er een kleine 50 boodschappen gedaan moesten worden! Een tijdrovend karwei, maar het voordeel ervan was dat er veel sociale contacten opgebouwd werden met middenstanders in Dokkum en Leeuwarden. Op 15 december 1977 is Jan Groendijk met de beurtsdienst gestopt. Door de vele veranderingen werd er steeds minder vervoerd: het eiland werd voorzien van een gasleiding, zodoende hoefden er geen gasflessen meer vervoerd te worden; de elektriciteitscentrale deed geen dienst meer, dus stopte het vervoer van grote hoeveelheden olie; ook de melkfabriek sloot zijn deuren, daar hoefde dus geen steenkool meer naar toe en geen kaas meer vandaan. Al met al vielen er grote afnemers af, zodat de dienst niet meer rendabel was.

Ondertussen was er al een legendarische tv-optreden geweest in "Wie van de drie", waarin Jan als beurtschipper met Jouke de Jong en Meindert Dobbinga de show stal en de panelleden zoals Sonja Barend, Albert Mol en Martine Bijl op het verkeerde been zette! Jan gaat na de verkoop van het beurtschip op de melkwagen rijden, haalt de melk op bij de boeren en brengt dat naar de wal.

Omdat hij de zee erg mist wordt hij actief bij de KNRM en vaart zeventien jaar op verschillende reddingsboten. Met name op de Willem Horsman, die we in de film terug zien. Ook is hij actief in de Pinkstercommissie voor Kallemooi, We zien beelden van zijn optreden bij de Pinksterschuur en hoe hij de haan weer uit de mand haalt in 2006. Bij 't Heer en Feer kennen we Jan vooral als gastheer in het Koningshuis. Bezoekers hangen aan zijn lippen als hij vertelt over de walvisvaart, zijn beurtschip en Vredenhof.